

Diskussionskort

GLOBALA MÅLEN OCH MINOR

De här diskussionskorterna kan du använda för att lära dig mer om globala målen och om hur minor påverkar samhällen långt efter det att kriget har tagit slut.

ANVÄND KORTEN:

- Som introduktion till de globala målen
- För att utforska vad ni vet om världen
- För att prata om fred och säkerhet
- För att väcka engagemang
- Som tipspromenad

Mål 1

INGEN FATTIGDOM

Så länge vi har krig och konflikt kommer vi aldrig kunna uppnå en hållbar utveckling. Minor gör det svårt för människor som lever i konfliktdrabbade områden att bidra till en ekonomisk utveckling. Många minor kan vara aktiva i flera decennier efter det att de är utplacerade. Det gör det svårt för flyktingar som vill återvända hem. Även när ett krig är slut tvingas därför människor att leva i osäkerhet.

DISKUTERA

- På vilka sätt är minor ett hot mot utvecklingen i mindrabade länder?
- Senast 2030 ska den extrema fattigdomen vara avskaffad för alla människor överallt. Hur tror ni att minor påverkar möjligheten att nå det målet?
- På vilka sätt riskerar en persons mänskliga rättigheter att inskränkas på grund av att hen lever i ett mindrabat område?

Mål 2

INGEN HUNGER

Prak Chrin är bonde och bor i Kambodja. Tack vare att marken runt hennes familjs hus har röjts från minor är hon och hennes söner tryggare när de odlar och brukar sin mark. De har även fått tillgång till en större yta mark som är säker vilket innebär att de kan producera mer mat än innan.

DISKUTERA

- I många länder är jordbruket livsviktigt för att säkerställa mat för dagen. På vilket sätt tror ni minor påverkar tillgången till mat?
- Hur tror ni att en familj, där någon har fallit offer för en mina, påverkas ekonomiskt och socialt?

Mål 3

GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Varje år dör eller skadas tusentals människor av minor eller andra explosiva lämningar. De flesta offer är civila och nästan hälften av dessa är barn. Enligt mål 3 ska alla få tillgång till hälso- och sjukvård av god kvalitet senast år 2030.

DISKUTERA

- Vad tror ni det behövs för typ av sjukvård för att hjälpa en person som fallit offer för en mina?
- Hur tror ni att tillgången till sjukvård ser ut för människor som har drabbats av minor runt om i världen?
- Hur påverkas en person långsiktigt, ex. socialt och ekonomiskt, av att inte få tillgång till sjukvård och rehabilitering av god kvalitet?

MINOR ÄR EN TYST KATASTROF

Ett av de globala målen är att vi ska avskaffa fattigdom i alla dess former överallt till år 2030. Fattigdom är mycket mer än hur mycket pengar man har. Det handlar även om att exempelvis vara utan bostad eller inte ha någon makt över sitt liv. Minröjning kan ha en rad positiva effekter för familjer och samhällen, vilket bidrar till att vi kan utrota fattigdom i olika former.

Ett par av dessa positiva effekter är:

- När minor röjs från åkrar kan dessa istället användas för matproduktion, som sedan säljs.
- När minor röjs från viktiga vägar eller transportleder kan fler få åtkomst till marknader, skolor och arbeten.
- Fler får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda, som till exempel rätten till liv, frihet och personlig säkerhet.

GLOBALA MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling antogs av världens ledare år 2015 och innehåller 17 mål som ska vara uppnådda till år 2030. Målen syftar till att utrota fattigdom och hunger, minska ojämlikheter och orättvisor i världen samt att lösa klimatkrisen.

EFTER KRIG KOMMER FRED – ELLER?

Minor är en tyst katastrof som påverkar, skadar och dödar tusentals människor varje år. Att arbeta mot minor är en investering i mänskligheten. Därför stödjer Svenska FN-förbundet FN:s arbete mot minor.

Projektet bidrar till att:

- Rädda liv genom att röja minor
- Utbilda människor som lever i mindrabade områden
- Skapa fredliga samhällen där alla har samma förutsättningar och möjligheter

SJUKVÅRD FÖR ATT KOMMA TILLBAKA

När en person har skadats av en mina krävs det god sjukvård och rehabilitering för att kunna komma tillbaka. I vissa fall behövs det proteser för att ersätta exempelvis ett ben, men då dessa är dyra är det vanligt att skadade inte har råd och måste klara sig utan. Det kan vara svårt som drabbad att få tillräckligt med stöd och det påverkas bland annat av tillgång till utbildad hälsopersonal, sjukhus och kliniker, samt hur dyr sjukvården är.

Det finns olika former av stöd till minoffer:

- Akut och efterföljande vård
- Rehabilitering och tillgång till proteser
- Psykologiskt stöd
- Ekonomisk inkludering genom bl a omskolning till annat yrke
- Arbete för att stärka lagar och policy

OBRUKBAR MARK FÅR NYTT LIV

När minor är placerade runt eller på åkrar och annan odlingsbar mark så påverkar det bönder och matförsörjningen för både familj och samhälle. Många familjer världen över är beroende av att kunna bruka sin egen mark för att få mat på bordet, och för att säkra sin inkomst. Minor hindrar bönder att odla och använda marken på bästa sätt, eller så tvingas bönderna att ge sig ut på marken trots att det kan vara förenat med livsfara.

När en bonde som är beroende av sitt jordbruk för att försörja sin familj inte har tillgång till all mark kan det påverka de ekonomiska förutsättningarna för familjen. I värsta fall är bonden med om en olycka och skadas eller till och med dödas i samband med att de är ute på åkern. Då behöver familjen hjälpas åt för att ta hand om den skadade och för att även i framtiden säkerställa en inkomst för familjen. Det kan då bli nödvändigt för barnen att stanna hemma från skolan för att istället hjälpa till.

Mål 5

JÄMSTÄLLDHET

Ett av de globala målen handlar om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt. För att vi ska kunna nå det målet krävs det att alla har samma förutsättningar

och möjligheter i livet. Det kan till exempel handla om tillgång till arbete och skola, eller hur säkert det är att ta sig till dessa.

DISKUTERA

- Tror ni att kvinnor/flickor och män/pojkar drabbas på olika sätt av att leva i ett mindrabbat område? Om ja, hur?
- På vilket sätt tror ni att det påverkar en kvinnas status att vara minörjare?

Mål 16

FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

Varje år skadas eller dödas tusentals människor av minor. Minor har använts under flera decennier av stater, rebellgrupper och andra aktörer. Det har tagits fram hundra-

tals olika modeller och många är billiga att både producera och köpa. Idag är det även vanligt att olika rebellgrupper sätter ihop egna improviserade minor.

DISKUTERA

- Varför tror ni att många minor är konstruerade för att skada och inte för att döda?
- Majoriteten av de som skadas eller dödas av minor är civila, och många av dessa är barn. Varför tror ni att det är så?
- Hur hade din dag sett ut om du bodde i ett område där rebellgrupper använde explosiva lämningar/minor? Hur hade din vardag förändrats jämfört med idag?

Mål 17

GLOBALT PARTNERSKAP

För att uppnå en hållbar utveckling krävs det att vi gemensamt arbetar för att nå de globala målen. Starka partnerskap är grunden för att stärka kapacitet, kunskapsutbyte och mobilisera resurser.

Ett sätt att arbeta tillsammans är genom att ha gemensamma internationella ramverk och konventioner. Idag finns det en konvention om förhindrande av användning, lagring, produktion och omplacering av truppminor och om deras förstörelse

DISKUTERA

- Trots att många länder har anslutit sig till konventionen mot minor är det fortsatt svårt att förhindra att minor används som vapen i krig. Varför tror ni att det är så?
- Hur tror ni att bistånd och utvecklingsamarbete kan hjälpa mindrabade länder?

Du kan göra skillnad!

Vi kan alla vara med och bidra till en tryggare värld. Genom att stödja projektet Minor kan du:

- Rädda liv och minska antalet skadade
- Se till att människor i mindrabade områden får utbildning
- Bidra till samhällen där alla känner sig trygga

DISKUTERA

- Hur skulle du kunna engagera dig för en tryggare värld?

ETT VAPEN SOM ALDRIG SOVER

Hundratals minor har producerats och de är konstruerade på olika sätt. Vissa har större sprängkraft och syftar till att döda en eller flera personer direkt, medan andra minor har en mindre sprängkraft. Genom att skada istället för att döda så krävs det mer resurser motståndaren att ta hand om den sårade. Minor kan vara aktiva i decennier efter de är utplacerade vilket gör det svårt för människor att gå vidare efter krigets slut.

Minor sprids ofta ut i närheten av städer och samhällen där människor bor. När dessa människor exempelvis går till skolan, brukar sin mark eller går och hämtar vatten händer det att de är med om en olycka. Barn som har skadats tappar sin hörsel eller syn, förlorar lemmar och får psykiska men av olyckan. Det är vanligt att de barnen tas ur skolan och deras chanser för arbete i framtiden minskar drastiskt.

MINRÖJNING STÄRKER KVINNORS POSITION

Statistik visar att män och pojkar skadas och dödas i större omfattning än kvinnor och flickor. Kvinnor och flickor påverkas dock i högre utsträckning både ekonomiskt och socialt.

Att röja minor gör hela samhällen tryggare, men det kan även stärka kvinnans position i samhället. Att involvera kvinnor för att röja minor har visat sig effektivisera arbetet men även höjt kvinnans ekonomiska och sociala position. Det har bidragit till att kvinnan respekteras mer i sin familj och ses som förebilder i sina samhällen. I många samhällen anses det viktigt för kvinnans status att vara gift. Kvinnor som har varit med om en minolycka kan som följd av stigmatisering förbli ogift.

ENGAGERA DIG

Det finns många sätt att engagera sig. Läs mer på www.fn.se/minor för information om hur du kan:

- Ordna en aktivitet som informerar eller samlar in pengar till projektet Minor
- Bli medlem i FN-förbundet
- Engagera din skola eller arbetsplats

FÖRÄNDRING ÄR MÖJLIG

Arbetet mot minor går framåt. 1997 antog FN:s medlemsstater konventionen om förbud mot personminor. Ottawakonventionen, som den ibland kallas, är en av de mest signerade konventionerna och bidrog till att skapa en internationell norm för att hindra användandet av minor. Svenska FN-förbundet deltog i kampanjen som ledde till att konventionen antogs, och organisationen som drev den globala kampanjen mottog 1997 Nobels fredspris.

Ottawakonventionen har bidragit till stor skillnad. Idag är det färre minoffer och färre som producerar minor. En av anledningarna till varför minor fortfarande används har att göra med att den är ett populärt vapen hos olika aktörer som till exempel rebellgrupper, som inte har förbundit sig till konventionen. Bistånd kan bidra till att FN och olika länder kan stärka sitt arbete mot minor och skapa en förutsättning för en hållbar utveckling.

